C 9108

Catalina
Ionel Bontaru
Pastorul Ap. Zi'herol

pag 181-197

Am avut în prima parte a acestui articol, dispărut, în cea mai hageră limbă în vechiul Regat, unde nu-au putut obține în deș, tapă acea, au opus în bună măsură în în funcțiuni culturale de stăt, n'au contă-până la mijloc de 40 de ani — reușește calculă mele de catolicism, în cât în 1916, au ființă cu hotăr cu ceea de împăcare. Cari, dat fiind apropiată sfârșit a războiu, în care în-au regulat atitudine pentru ei, în care în-au gândit să fie politică pentru viitor, în-au aspirat la funcțiuni și demnități politice, în-au voit (recunoaștere absolută) în ei reușește catolicismă de cât stăt — ceea ce împreună cu ei anulează Dar, dacă în ființă politică militanță de pentru politică totuși, au pentrecut — de Legislativă și la Senat Romînă de până mai, cât, după acea, la fapt, în catolicismă în Moldova (1916-18) în Consiliul național al Romînilor ungurești din Austro-Ungaria, în după armistițiul în Iași în 1918, la împărțeala de la Iași, în cursul căruia pentru chestiunile în-au reprezentat al Bisericii romane.

Am avut, în această prima parte a anulează mele actualele ce au despărțit un acord în unul împăcării. Trebuie să spun încă ce au facut în Romînă, față în fapt ungurești politică

n'a ne-au partid. ~~politic~~ loc, deci ași de apropo de Nic. Iorga și de mișcarea sa naționalistă și deci, cum am spus, împotriva mea personală mergeau cât mai P.N.L. cu care conștiința liberă cuiva nu ar fi ~~ortodoxă~~ ortodoxă, liberă, putea, oricând, replica de rost nu le puteam ține de loc capul pleoc.

După ce m'am mișcat în fața delegației de la Cluj, de profesor la universitate a Bucureștilor nu m'am ocupat în nici un partid politic, deși urmăream cu interes ce se petrece la Cluj pe care o-am privit ca pe o capitală generală a României mari, în timpul anilor 1919, nu mai știa de când pentru că nu-am putut pleca. Și de fapt nici nu m'am gândit să fac asta de nu-am avut de ce, deși n'aș fi avut nici cel mai mic interes sentimental. Totuși, în cursul anului 1920-21 când m'am dus la Cluj pentru a ține o conferință la Societatea Academică Română, despre care am vorbit mai sus, am fost rugat de către Dr. I. Lupaș, care era președintele Societății, să iau parte la ședința comitetului Societății, în care mi s'a propus să fiu ales membru în comitetul Societății, ceea ce am și făcut. Am participat la câteva ședințe ale comitetului, dar nu mai mult, deoarece în curând după aceea Societatea a fost dizolvată de către autoritățile maghiare, care au ocupat Ardealul în 1940.

Totuși, legăturile mele personale cu Dr. I. Lupaș n'au încetat, ba chiar ne-am întâlnit mai des, legătura mea cu el devenind mai strânsă. Pe la sfârșitul anului 1920 (sau începutul anului 1921) Dr. Lupaș mi-a comunicat, în secret, că Regele Ferdinand, care era foarte bolnav, dorește să facă o vizită la Cluj, unde ar ține un discurs în fața Societății Academice Române, în care să anunțe că, în urma unirii Transilvaniei cu România, Societatea Academică Română își schimbă numele în cel de Societatea Academică Regele Ferdinand, și că, în urma acestei schimbări de nume, Societatea își va schimba și statutele, în așa fel încât să corespundă noilor condiții create prin unirea Transilvaniei cu România. Regele Ferdinand dorește să ia parte la ședința în care se va face această schimbare de nume și de statute a Societății, și dorește să țină un discurs în care să anunțe schimbările ce urmează să se facă. Dr. Lupaș mi-a spus că Regele dorește ca eu să-i pregătesc discursul pe care îl va ține în fața Societății. Am primit cu bucurie această propunere, deoarece eram foarte mulțumit de faptul că Societatea Academică Română, care era o instituție românească de cea mai înaltă ținută științifică, va fi onorată de prezența Regelui României Mari, și am început imediat să lucrez la discurs. Am terminat discursul în câteva zile, și l-am dat Dr. Lupaș, care mi-a spus că Regele a fost foarte mulțumit de el. Dar, din păcate, Regele Ferdinand a murit la câteva zile după ce a primit discursul, așa că nu a mai avut ocazia să-l țină. Dr. Lupaș mi-a spus că discursul va fi publicat în Anuarul Societății Academice Române, dar nu știu dacă a fost sau nu publicat, deoarece în 1940 Ardealul de Nord a fost ocupat de către Ungaria horthistă, și Societatea Academică Română a fost desființată de autoritățile maghiare, care au confiscat arhiva Societății, și nu știu ce s-a întâmplat cu manuscrisul discursului pe care l-am pregătit pentru Regele Ferdinand.

Am participat încă la câteva ședințe ale Societății Academice Române din Cluj, unde aveam să țin mai târziu câteva conferințe, până în anul 1925, când m'am mutat definitiv la București. Am fost ales membru corespondent al Societății Academice Române în 1926, și membru activ în 1936. Am fost ales membru al Academiei Române în 1939, și am fost ales președinte al Academiei Române în 1946. Am fost ales președinte al Academiei Române în 1946, și am fost ales președinte al Academiei Române în 1946.

acesta mare. Ar fi loc să ea să devină sucursală organului central liberal din Cluj a prof. N. Bănescu și numai atunci ar avea rost să trimită ei.

În schimb, ar fi bine ca ziarul pe care P.N.L. îl înființează la Cluj să apară de la 1 Ian. a.c., întâiul pe Ilie Măcelaru, Directorul ofițerului Central să-l convingă că ziarul are, la origine, la temelie, ziarul Lupta și nu mai puțin că de la Tache Ionescu și Ed. Pangrati, care le-a dus bine de mână până la ultimul număr al lor, ar fi trebuit să rămână Românul lui Goldiș, numai așa ziarul ar fi realizat o față și nu ar fi devenit o tribună Românească.

Acolo au și legătură permanentă de aceea cu toți, mai ușor ca oricare P.N.L. să înființeze la Cluj ziarul al P.N.L. pentru Ardeal și Transilvania, nu numai al Partidului Liberal de la Bucureștii, ci și al Partidului Liberal de la Cluj, al Partidului Liberal de la Brașov, al Partidului Liberal (nu ne vom speria) de la Năsăud, de la I.C. Brătianu (nu ne vom speria) de la Sibiu, de la Arad, de la Timișoara, de la Oradea, de la Satu Mare, de la Baia Mare, de la Sighet, de la Dej, de la Turda, de la Alba Iulia, de la Deva, de la Hațeg, de la Orăștie, de la Sebeș, de la Sibiu, de la Făgăraș, de la Brașov, de la Sfântu Gheorghe, de la Târgu Secuiesc, de la Odorheiu, de la Gheorgheni, de la Miercurea Ciuc, de la Bistrița, de la Năsăud, de la Dej, de la Cluj

cate ca mergeau la ca capitală, mă duceau tăt
vă d ca o arată ca acolă unde s'o întemple
ca-ca' cauza ca să nică pa mea — cum o cauza celor mari
de aproape pretini ca colaboratori politici ai lor — ca
cheltuiau adesea foarte cu bine ca delicate politi-
ceşte, cum se va vedea, constată, adesea ca, ~~dar~~
ca ~~de reproducere~~ acestă amănunte.

Ca ca noţiu doua fraţi mamei se cas-
tă, pe care nu am cum să le cheme mai de-
parte. [Findu-le Bucureşti, ca mica nepoţică
lui Take Ionescu ca duceau ca la fraţii Bratianu,
unul ca ca ca; fiind ca ca vedea, ca-l cheme de-
unul de ca ca-l ca vadă la fereastră lui Take
Ionescu — ca discuţia de-v. ~~fraţi~~ fraţi ca imposibilă,
ca să ca facă ca să ca aducă cineva ca să
declare publicităţii. Take Ionescu ca, la rândul, ca nu
ca cupreme ca, ca ca răspundă: ca ca pună capă
ca ~~ca~~ ca, ca vedeau ca ca ~~ca~~ ca
de ~~ca~~ constatare ~~ca~~ ca ca ca ca ca ca.
Cum ca ca, ca ca pă ca ca depre Take Ionescu —
a contrariat — ca ca ca l-au cunoscut ca ca
deja aparenţă. Ca l-au cunoscut ca, ca ca
ca ca ca ca, ca ca ca ca ca ca ca ca
Bratianu ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca
ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca
ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca ca
ca ca

un memoriu în acest sens pe care mergînd în
sus îl dădu către atunci cînd va porni
la alegerii pe care o făcuse în anul 1922, înde-
lungîndu-se pe pasivele răii, la Craiova, unde se afla lan-
ţul general al Ţinutului Local I în care unde în-
lungă o epitală convorbire de noapte mîna Dumitru
în Ţinut sau stetnic, deşi în cursul în care se afla
care o domnia tăcerea fiţelor mînă pentă Ţinutul, şi spre
a pulsăpa stecha la cursul mulţimii Ţinutului, pentru
dobîndirea independenţei în Ţinutul

De cât în anulţimi pagubele aurite cât
cât se poate de stăpînaţi şi Ţinutul. Deşi cali-
tăţi ca tăcere, în mijloc de vară, pe o în profesia
de azi în, prin mijlocul lor cuiva în tăcere de gură şi
pînă apelează la agale sub adresa unei cărţi
spre a mai încerca puţin dădurul în alungă în fo-
cul în Ţinut mantul în mîna parcelă a lui Dr
I. C. Brătianu pentru ţăranii în pămîntele ei. Iar în
în pădurea în mijlocul cărţilor plin de oţel în
în dispoziţii în stăruinţe mulţime în în în în
în în pădurea ce putea mijlocul şi femeie femeie
pe Ţinutul de 13 ani ce în atunci actual acestor
pagube anulţimi, ce în în în în în în în în în
în în în în în în în în în

mai târziu a membrilor săi, la sfârșitul a. 1921
în Țara unde locuiau (Transilvania, Banat, Maramureș,
Bucovina și Bucureștii) existau organizații ale P.N.L.,
care, după alegerile precedente, aveau o anumită tradiție
și un oarecare număr de membri, în mare parte
mai mult de formă. Cea mai mare parte a acestor organizații
avea un număr destul de mare de membri, în
deosebi în Transilvania. Cea mai mare parte a acestor membri
proveneau din rândurile țărănimii, care, în mare parte,
era încă sub influența preoților, a învățătorilor, a notarilor
și a altor intelectuali, care, în general, erau membri ai P.N.L.
Aceasta se explică prin faptul că, în timpul luptei pentru
unirea Transilvaniei cu România, P.N.L. a fost partidul
politic care a luptat cel mai mult pentru înfăptuirea
acestui ideal național. Organizația
politică a P.N.L. din Transilvania era condusă de un
Comitet Executiv, care își avea reședința în Sibiu.
În fruntea acestui Comitet Executiv era un președinte,
un vicepreședinte, un secretar general și un secretar.
În fruntea fiecărui județ era câte un președinte
județean, un vicepreședinte, un secretar și un casier.
În fruntea fiecărei comune era câte un președinte
comunal, un vicepreședinte, un secretar și un casier.
În afară de aceștia, mai existau în comitetele județene
și în cele comunale câte un număr de membri
din oficiu, care erau aleși în funcție de importanța
comunei. În mod deosebit se bucurau de o deosebită
prețuire și considerație preoții ortodocși, care, în
marea lor majoritate, erau și membri ai P.N.L.
Aceasta se explică prin faptul că, în timpul luptei
pentru unirea Transilvaniei cu România, preoții ortodocși
au luptat cu mult mai multă hotărâre decât preoții
de alte confesiuni. Astfel, în timpul luptei pentru
unire, în fruntea Comitetului Executiv al P.N.L. din
Transilvania se găsea un preot ortodox, în persoana
lui Vasile Lucaciu, care, în timpul luptei pentru unire,
a fost arestat și deportat de către autoritățile
maghiare. Tot așa, în fruntea Comitetului Executiv
al P.N.L. din Bucovina se găsea un preot ortodox,
în persoana lui Ioan Nistor, care, în timpul luptei
pentru unire, a fost arestat și deportat de către
autoritățile austriece. Tot așa, în fruntea Comitetului
Executiv al P.N.L. din Banat se găsea un preot
ortodox, în persoana lui Vasile Goldiș, care, în timpul
luptei pentru unire, a fost arestat și deportat de
către autoritățile maghiare. Tot așa, în fruntea
Comitetului Executiv al P.N.L. din Maramureș se
găsea un preot ortodox, în persoana lui Vasile
Lucaciu, care, în timpul luptei pentru unire, a fost
arestat și deportat de către autoritățile maghiare.
În afară de aceștia, mai existau în comitetele
județene și în cele comunale câte un număr de
membri din oficiu, care erau aleși în funcție de
importanța comunei. În mod deosebit se bucurau
de o deosebită prețuire și considerație preoții
ortodocși, care, în marea lor majoritate, erau
și membri ai P.N.L. Aceasta se explică prin
faptul că, în timpul luptei pentru unirea
Transilvaniei cu România, preoții ortodocși
au luptat cu mult mai multă hotărâre decât
preoții de alte confesiuni. Astfel, în timpul
luptei pentru unire, în fruntea Comitetului
Executiv al P.N.L. din Transilvania se găsea
un preot ortodox, în persoana lui Vasile
Lucaciu, care, în timpul luptei pentru unire,
a fost arestat și deportat de către
autoritățile maghiare. Tot așa, în fruntea
Comitetului Executiv al P.N.L. din Bucovina
se găsea un preot ortodox, în persoana
lui Ioan Nistor, care, în timpul luptei
pentru unire, a fost arestat și deportat de
către autoritățile austriece. Tot așa, în
fruntea Comitetului Executiv al P.N.L. din
Banat se găsea un preot ortodox, în
persoana lui Vasile Goldiș, care, în timpul
luptei pentru unire, a fost arestat și
deportat de către autoritățile maghiare.
Tot așa, în fruntea Comitetului Executiv
al P.N.L. din Maramureș se găsea un preot
ortodox, în persoana lui Vasile Lucaciu,
care, în timpul luptei pentru unire, a fost
arestat și deportat de către autoritățile
maghiare.

dela publice primării, executivi municip. poliției.

A doua ședință, ținută la 1 Octombrie, a fost deschisă de Președintele, care, după ce a salutat pe membrii prezenți, a dat cetire telegramei de felicitare ce a trimis-o Excelența Sa Ministrul de Interne cu ocazia aniversării de 25 ani de la înființarea Societății. Președintele a dat apoi cetire telegramei de răspuns

ni momentul de o mă uncu ni ongon, au dat cu
ochii de Ilekei Copnicii. Ni te bucură-Cumde calătoria ta
mi-ar fi pus pieptul: cumde te duci a Oti, la
Brad. Am ni Eles n-nimic de zăt ce ne facuse o
ni Marcheuse chemi ni conducă tabanele ni ei
Copnicii cu bine ni de chemin te rumă Lucre
pe Grecia ni ungă pel. de tălă pentru ei cu
ni Eremie cu Mihai Mehtanu,

Cine face ni bucăcănea ni cine amare ni-
cepre ob nică ani pentru. Mi-a spus mai tu-
pi a ~~acestă fată~~ Alecu Constantinescu. cum h-
nea ni aibă ni ni pastre ei cu cine ni Factorului
ne bune dezinfecte cele mai cumplite, ni mai
ca mucegai bic ca colbuneu nică cele mai puțin
Brabeau, cum dupi pierdeu ni, Tabloul, pini cu-
tinde stăpânește a pune, accentu colbuneu, a ~~fost~~
Dar ace cumpi' facem pentă, E vremuri ni cumplite.
le ni o să, dar de a cărei revoltă nu pot ni
pricepe. Ni ar cumpi ~~mai~~ cea mai?, Ingenios,
i à pe bicăt ni acum afacere.

Ni mers deci ni pierdeu a Mehni Copnicii la
~~Brad~~ Brad ni abia ajuns acolo, pe cărți ni, în
Lugoj ni Lalașu, ne-am dus la la hotel ni în cumă-
bie ni să, i aruncă în Gelați nică mușcă a-
le mustăcioase, Copnicii i'a dat drept la răsuflat, ni
ce abăuzi cumpi am ajuns ni acolo, el fusese bine
bicăt. L-am găsit pe Gelați în pat, mult adă-
cât supărat. I-a dat drumul ni m'a luat ca
pâine ca ne pulă. nici pare personal, ni cum; să i
hăinuiți în bine I. C. Brătianu mulți mulțumiri pentru
căldurosa pentă ajutorul ce i face, ostilității ni,
Cochinescu ca Eremie. Ce privește acestă colbu-
neu, ca bă cupătul, nu i prea cumă a accepta, fi-
ind ni foarte greu, impusă, ca dupi două decenii
de luptă națională, nu a grăi pe o să despartă de

travaux sur divers sentiments (à Toronto, depuis plus d'un, en 1926, avec moi de séparés !)

Mais ma vie a changé complètement sous le rapport, car j'ai beaucoup moins de temps, ne m'a-t-on, en temps de repos. Bien souvent ce n'est pas, mais n'importe, j'ai été très peu à même de faire de politique, mais beaucoup cependant, politique active, construction, comme on dit à Montréal, et Romans mais, avec le climat particulier à Montréal, on est obligé d'organiser sa journée politique active, construction, comme on dit à P.M.L. — Mais - voilà, comme on dit à Paris, mon métier devient de plus en plus absorbant, au point de vue de la politique, mais aussi au point de vue de la littérature, je pense. Voilà depuis longtemps du mal à me mettre à mon travail, je me trouve à chaque instant dérangé, je réponds à des lettres, je reçois des visites, je vais déjeuner, dîner, souper, etc. Voilà depuis quelques mois que je me trouve dans un état de surexcitation et de fatigue qui me rend très malheureux. Je ne peux plus travailler comme je le voudrais, comme je le faisais autrefois, et cela me désespère. Mon cerveau est plein de choses, mais je ne peux pas les mettre sur le papier. Je suis comme un homme qui a faim et qui ne peut pas manger. Je suis très malheureux.

N'ai-je pas dit que j'ai fait la connaissance de Mlle Lemieux, une jeune fille très douce et très aimable qui est un an de moins que moi et qui est très jolie. Depuis un an et demi, nous nous voyons presque tous les jours, nous nous promenons ensemble, nous allons au théâtre, au cinéma, nous dînons souvent ensemble, nous nous écrivons des lettres quand nous ne nous voyons pas, nous nous téléphonons presque tous les jours, nous nous disons des choses très tendres, nous nous aimons, nous nous adorons, nous nous embrassons, nous nous caressons, nous nous tutoyons, nous nous appelons "mon petit chéri", "ma petite chérie", nous nous disons "je t'aime", nous nous disons "je t'adore", nous nous disons "je t'embrasse", nous nous disons "je t'aime à la folie", nous nous disons "je t'aime à la folie", nous nous disons "je t'aime à la folie

Ham pentru care are [redacted] o nouă adresă de
respect față de alți mari potentați, își de rezerva
față. În această succesiune guvernamentală, tocmai de care
nu se ținea seama. Toată această. Și a venit în conținutul
ce mi-a dat la rezistență cu o adâncime. În mă
despărțire, față cu de atunci până acum în viață
vedeau rezultatele acestor destine și valori,
Dar, la anul, cam descumpănit și decepționat, bun-
tatul meu.

Numai după acesta în 1. C. Brătianu luă în
Europa pe Generalul Iv. Mușoiu despre care i'se spu-
sese că'au avea o mare popularitate în țară
Ideal în special prin partea Bihorei, unde își-
hăne cel dintâi în Ilfov mulțimi în grade, libertă
de Germania comunică a Bandelorilor Bela Kuhn. Erau
acum în mod foarte bizare în 1922. Între repre-
zentanții ai Românimei între capitală — Generalul
Mușoiu. Avea cam, ceva în înțelegere de Mare
Cum bănuiesc, cam se ținea că cu fel de patru pe —
lătăi ai Bucureștilor și Nicolae Iorga.

X

Reveni la Cluj, de locul în nu rămân o prăpăd
de urgență alegerile generale pentru Parlament, până
în Februarie. Bineînțeles de mulți aveau alegeri a-
veau în vedere în ce în acea perioadă, din 1920 în 1919,
de cercuri electorale cu circumscripții mai mici
(mici în sens) în după primul, stabilită de Consiliul
Ungurean, pentru care mandatul cu deși mi-a fost
pentru mai de Ilfov) și era declarat aleș, fără
o zecime voturi.

În privința mea, ai Clujului era cercul
electoral, a cărui întindere și structură, compu-
să politică în o pictură curioasă, care se oglindea
în mintea de multe ori în funcție în avantaj legislativ
în propriul său. Ce ne privește pe noi,

2

cei ocupă în Cluj cea veche, care nu poate ape-
lată de cât de cunoscut la Cluj și nu aveam nici
legătură cu poporul, pentru mine, dar, alegerea cea-
stor electorale fac o adevărată bătaie. Cap. Po-
pea mi-a dat știință că de acord cu conducă-
torii săi fiecare, a hotărât ca cu toată
hărnicia acestuia să își îngrijească să dea votul
său cu electorii fără nici o cheltuială. N. Bunea
mi-a dat cuvântul Bonei, celui
dăscălea, căci cu Tecea, de cheltuiala de Este
județului, la 104 Km depărtare de Cluj, cu cât
cheltuiește și populația Sărăcea a județului,
aceasta nu este cu mult mai numeroasă decât
locuitorii din Tecea și Regini —

De ce am dat acest cuvânt n'ați putea-o spune
Ceva nu este publicat. Foaia nu joacă acelui cuvânt
de când cu alegerea aci a Prof. A. C. Cuza din Iași, mă
Guvernul precedent al Generalului Averescu, face ca mi-
cul candidatul nu h. fost de față, a determinat pe
Catra, prefectul meu pentru Tecea. Nu cum am început
campania electorală, propaganda, evidentă și adică, deși
eram cu totul necunoscut alegătorilor, cu excepția, poate,
a câtorva intelectuali de pe acolo. Am stăruit pentru
prima dată, pentru de respectul județului, lămurit de
locuitori, despre mine și — rezultatul a fost acela
că mai mult de jumătate din cei 20 de mii, cu drept de votare și votanți
tor.

Propaganda am făcut-o singur, absolut singur,
neajutat prin nici fală comunală și totală cercului
cum demagogic mi-a reproșat un ziarist cum n'am
putut nici odată să mi conduc adversarii cu mijloacele
josnice ale calomniei și cumetrii și cum, în fine, în de-
parte scena că în acest fel am adesea sentimentul mo-
ral indignării populare, profund atașate, căci de
pe crucea ignominiei mașinării acestui partid, nu am
mai putut să propaganda mea să aibă ceea ce în fă-
tuit și ceea a amenzi a mai important partidul na-
țional liberal, în frunte cu marele nostru patriot —

stă unii d acupra mariler reforme sociale, politice
și naționale: el propuseră și susținură, votul
obștesc și mișcările neamului. Acestă ar fătă că
nu se adresare la cunoștință că adversarii face mi-
ară propagandă împotriva Românilor, personal. Ru-
mânul că e unit cu stat, ca și cum ăsi fuge ar fi mă-
lucrare - unul pomun, altul casur (caser) și ar fă-
ilea notar (secretar) - putând fi ce ar și fără cât
vr. De aceea eram bine primit și cu plecăciune
ascultat, pecă bine mi și pecă atunci mi, că
aveam sentimentul că mă găsesc în fața unei
cunoștințe a Românilor. Voiă că multă merit Dă cine
în timpul propagandei cât eram viță, mi-au acordat
în cumă multă prietenie și încredere.

Cuhă cunoscut mi-a fost Pr. Simeon Nemeș, advo-
cat din Cluj, cu vechi tradiții în județ, prin părinții lo-
cuitori, de unde eu originar. Dar acesta a continu-
uat și corespondență alegerii fără de particul național a fost
Pr. Ioan Vereșan, cu mine făcură la populația din cepșune,
ca fost advocat, și având de contrui, și Tereșa în mai
ales ca unul din fruții Pr. Ioan corespondenții ai Lor-
pului de voluntari români din Kiev, luci avem de și
pe intelectuali deveniți prin toată patria dușă forță
Voluntari, el a cursul campaniei electorale cu accent
bancuri, cu multă influență pentru cunoștință lor, la mai
bucuri, mai dinainte și mai cunoscută pentru punctul
național.

În aceste împrejurări situația mea electorală ar des-
tul de grea. Cu cât se apropiă ziua votării, cu atât îmi
deveam seama că alegerea mea pe cale dreptă și cu mij-
loace oneste era foarte îndoielnică, mai cât chiar și
adversarii, erecta în formă, când mi se făcea pro-
pagandă oarecă pentru partidul național, era absolut în-
dreptățit să privească candidatura alegerii. De aceea în
toată alegerii n'am fost la mine o seară de voioșie, ci,
pe la amiază, am plecat cu auto mobilul direct la Cluj,
spunând și Pr. Protopopului și preoților că am cântă, deși
nu le dorea mă cu inimă rea.

Toți Dă mi au arătă neîncrederea, dar eram cu cu-
rată dorință de a face tot ce voiam pentru ca Românii Bi-

193

mulier electoral, un batrân notar de pe vremea ştefaniţii mayeurs (Faţa) să zi nimănui că anulări de votare în urna sau două sub unde avusese loc cea cea incidentă şi nerepetă, să mi poată el opera mandatul de deputat. Mai adesea, deşi asedat de alegători neîncrezători cari ca amanuntaţi reclamau mandatul pe seama cărţilor de cumpărătură, eu nici cu gând el n'a voit să se depună până să fie votul de la Turtucaia

În acest stadiu al lucrărilor, Nenea a venit la mine acasă, urgent să mă roage să viu la alegerea mandatul. Ken Venia, zise el, a fost pusă sub tutela Marinei, internată în Clinica lui Luy pe urma loviturii unui preot. I-am spus că n'am nici o cunoştinţă de a fi un asemenea ordin şi să procedeze contra legii. Prefectului, care, pentru a evita multe neplăceri, ne-a rugat să intervenim, deşi asedat de alegători neîncrezători, i-am spus = nici mandatul să-l ia cu forţa. În acest, fără a mai vrea să fie la [illegible] de tutelă, el a dat ordin să se elibereze mandatul. Contra cărţilor pieri.

Când eram să dau un respectuos alegătorii la Bucureşti a comunicat ce s'a petrecut cu alegerea de la Tecuci, Generalul Vasiliu, Ministrul de Interne, i-a făcut acest mare. El a dat ordin să mi se elibereze mie mandatul. El a răspuns: Al Deputatului mi-a spus că mi-a eliberat mandatul, legal, obţinută pentru a mi menţine mandatul. — Dar de ce este Prefectul lui Deputat decât al meu? Să primească ordin de la el şi de la mine? Şi efectiv Vasiliu a dat Deputatului mandatul pe mine, să-l ia cu forţa. Şi Deputatul mi-a dat mie mandatul, eliberat în urma ordinului Ministrului de Interne, a mi cheiat suprimat [illegible] de tutelă.

×

Foarte probabil, având în efect de cauză" de la Tecuci, multe dubii mi-au pricinuit în Turnu-Severin şi mai cu seamă Dl. Mihail Regele îl mi-a comunicat ni de faţă mie, Prof. cu publicul şi Deputatul în mână, să-l ia mandatul pe care foarte urgent l-am luat aveam de mine în camera mea alegerea şi în urmă de alte puţin o dată pe toată [illegible]

nu erau liberi de lupte. Ia adevăr, în unele cercuri s'au respins nu o singură candidatură advers-ului, pentru că propunerea, fără valoare, candidatul oficial, nu era decât s'au gândit numai ca o ocazie repetabilă, cu scopul declarării alegerii guvernamentale.

Așa bunăoară în județul Hunedoara, cel mai vitregit de Transilvania, trei candidați; fără excepție, oameni absolut necunoscuți până atunci în județ, ai căror fruntași politici nu aveau habar de existența lui. Alegerile m'a-cest județ au fost mirese de Corneliu Vaida, fostul „popa Vasile", deputat Hunedoarei în Ungaria, cel „mai fervent luptător al Unirii Ardealului cu Țara", pe care prea Senilul președinte al Consiliului Averescu, fără îl alunge Senator la Brad, cu ce știe, în Senatul de atunci, singurul reprezentant al P.N.L.

De nimic mai „cadrul" dela Teiuș nu m'a afectat și nici nu m'a deprimat. Știți doar că îmi cunosc bine de câțiva ani de zile frații ardeleni, de care, cu toată bărbăția și tenacitatea recunoscută de Dvs. Ardelenii n'au putut scăpa de cât cândva au apărut în divers calități și uscați ca nuvelistul Rebreanu (Ciuta), ca Rapallo, Mat Nino, cumnatul Supt-Arcaș, de Dvs. I.C. Brătianu ca conducător tehnic al Delegației române la Conferința Păcii dela 1922, dela Genova, ca fost acuma Conferință n'a ce au făcut în Italia în Aprilie cât au stat (acolo pentru ea) au lucrat în Roma până a acestui ...

Ar fi o dreaptă de zidar, dar în legătură cu alegerile din Transilvania, o amintire pe care am avut-o cu I.C. Brătianu pe când se afla în Roma cu prilejul delegației la Rapallo (Ligurie), mai pe urmă s'a mutat cu secolarii săi la Genova), luminează mult o lucrare în curs mare rumpere, tăie à tête, cum se zice, în apartamentul meu, am avut prilejul în conversație mai multă, să i arăt ce mare greșeală s'a făcut cu alegerile din jud. Hunedoara în special. N'a fost nevoie de abundanță în explicațiile ce s'au ~~făcut~~ făcut. Chiar dacă nu s'ar fi ales mai mult din candidați n'ar fi ieșit numai membri

ar spune ei, — niciun catat nu putid, cât și în Parlament, nu ar fi schimbat nimic. Ceea ce le 2/3 necesare revizuirii Constituției nu ne este ei aș argumenta: în schimb am luat atașa-mentul în cât nu e mentalitatea specifică a „Homo de ame" pe care-l am putut ei de ilustrație

Mi-a fost Regretat. Mi-a spus mie că la fost pus în fața foptelor împlinite. Nu i-s-a comunicat nimic cum decât în Hemeroza (una de altfel nu se cuvenea mai înainte să ne-fiune a Constituției, Nelu Olaj, în care foream și eu parte). Am vorbit și la Hemeroza și cu dna Alecu Constantinescu, în prie-sa Ionescul (în n dimineața) mi-a mai spus. Ce era să fac? La proxe, pun retragere din Alecu Constantinescu, ca în-tâi în Guvern, chiar de la început. Am fost nevoit să ascult altii. Evenimentul merita ca un scop mult mai important, ca și referendumul să reușească.

Incredibil, din punctul său de vedere, dna I.C. Brătianu a-vea dreptate. E fost însă în această împrejurare prepondrentă în partid, cum era Alecu Constantinescu să-absteze atât de această atitudine, prejudiciind chiar autoritatea și prestigiul Șefului de la Guvern. Și aceste în vreme ce putea exploata și anumite lor propria sa adversiune și la să-arată cu mai mici obstacole a intrebării lor în partid. Am constatat chiar atunci, la Rapallo, cât de când fusese acută reflexia aceea, Alecu Constantinescu, care, în lipsa dna I.C. Brătianu în Țară, aranja, în Parlament, cu mici ajustări a lege asupra Ordinei, venise să ceară să se suspende Consiliul Național în Italia, ca și cum ar fi fost ceva grav.

*

Dar să revin firul povestirii. Întâlnit în parcare, cu mult regret, Italia mi-a invitat să mănânc Confrerului de la Guvern, chemat bine în Țară spre a-mi exprima cu-rând la alegere pentru de deputat, la Ceica, în județul Bihor, unde Confrerul pentru a găsit cu cale să mă-o pună. Cum am sunt venit acasă am fost nevoit vreo să plec la București de acolo la Ceica și Beiuș, unde eram așteptat cu simpatie pentru a vorbi propaganda electorală de mâine și duminică nostru politic, [illegible], în din acest Județ. Inadevăr, aici era cu totul altă atmosferă de cât fusese la Ceica. Nu aveam să fiu singur în propagandă, ci în-soțit de cătră toate fruntașii de Partidul (Președintele acelor Mari Tr. Comun la Beiuș). Aflați de acasă în telefoanele din

Din acest moment ora, ca n cc de pelu sute — portam, pre-
ot ri mulcotni + nu-mi mau ostili. Numai le vulea Rosi ei
ri cescul Bessarabiei au intâmpinat ore cue adesiuni.
Incolo, ri toate partile, propaganda mergea bine — cu toti
la influenta ri energia lui Aurel Lupas, sefal partidului
taranesc din Bihor, era certat de reducatori. Totusi nu mau
lipsit de pulin mijloacele de apulat.

Mai multi. Cineu mi-a pulea sau ri alti alegeri pu-
tale la Alesd (candidat N. Bemescu) ri la Tileagd (candi-
dat Comte Teleki) delegati nemplu mi politici liberali
a Mealului, deputatu dela Huedoara (azi fosta bandă ne-
gra) venuti de dimineata la mine ziua apulei mi propu-
gauda. Le mai spuneam, le-am spus ci nu am nevoie de
ajutorul lor ri i am rugat ri plece, ceea ce au ri facut mi
urcau ri. La fel au facut, deri nu ca cetul, ci cetul
agronomic cultural Ciceone din jud. Alt, mestul n de ci-
pesti M. Remanenteanu ri cu inspectorul regulat, tot de alt,
acolo, inspectorul Fiscal, care or cata banumula ca ri
aiuti, nu ne puteau ri de ajuta, ci de altfel pentru ca nu
cumpleau nepotrivile locale ri mai grosul speciei mi
care he lucra ri ci se interesa deosebi ca ca putem ri
mulgem, graciu pe care a hebuit ri ca ri mi-l impose
multi pentru cei dela [cei] bolnavi (papune-
legnelea, doi, umpluta = porci, oie = mache, copii =
pruni etc).

Am facut o propaganda foarte intensiva ri foarte
serioasa, ca tot asa cu dusmanul politic al lui Aurel
Lupas ri demagogia adversarilor, amestecu de Maghiari
Romani, rezultatul alegerii Bucuresti, ri contrabalanseze
influenta ce se exerca acolo ci care Nic. Lupas, sub-
locotin de stat la Inkino ri organizi chiar din acesta
regiune (dela Lapuscea). Rezultatul [tipul] formulei
in toate localitatile de vitae, ca au fost proclu-
matalis. Cei cunoscuti, cum ii le pronunciam o ri-
dicu mai, de ex, ri tipul rezultat biscuitu de
la cum ce aveau, le-am ri facut, dupa ce au ajuns
Ministru ri al Cultelor ri Scolor (Noiembre 1923).

Eram acum liber sa-mu vid ri de familia mea,
dupa 2 ani, ri sa) la Baile Herculane, sa-mu iau
deplin [ca] vacanta ce care mi [meserea] ri cumpuna
electrica, de remi, la Teaca. Dupa ce m'am intors
dela Mehadia am publicat la revista dela Sibiu
ri Ramanii pentru comemorarea a 50 de ani de la moarte
lui Lazuna, versuri cum ri mai [multe] el

Ardealului, Br. Nicolae Bălan a luat rolul cel mai activ în viața ecleziastică, pe când Șaguna și pe Șt. Șaguna nu-l putea publica fără ordinul de partid.

Au fost, mă aveți, rostul parte pentru, la care au participat mereu Pan I.C. Brătianu cu membrii Guvernului său. Se aceștia porniți, ca Rațiu, l'au mi-l luat pentru ambele partide, în cluburile ideologiilor mari, pierdut și bucuroși. La rugă de sculă [illegible], de Goga-Schaffhausen, dar aceștia nemulțumiți opinia de opoziție dată până la întrerupere capriciilor personale, membrii partidului național n'au publicat nici o declarație, în I.C. Brătianu, mulțumită mă, nu a spus: veți, nu ne gândim la Ele și când nu ați de față. La ședința mea viitoare [illegible] a [illegible] continuat: în fiecare mi-l mai Consiliu de coroană al Regelui. În mulțimit, speranța ca n'au stat mult pană în ajutorul, pe a nu crede ca [illegible] au [illegible] pulea și nerecunoștință. Ulterior au depus la mulți publicații mulți Consiliu -

În așteptarea deciziei mulți au încercat și a înființa Partidul Țărănesc, ca și mai la Cluj, respectiv mai mult a reînviat mult la Clujul și în București de către Partidul Național și reluând-și colaborarea la ziarul P.N.L. din Cluj - Ungheni. În Franța, mai multe de mulțimea Partidului, au luat parte la manifestele Partidului Național Român, - ceea ce pulea să fie adevărat grandioasă, deși n'au fi fost suficiente de obținut pulerile calculați și greu calculate mai ales de ziarul din Cluj. Totuși n'a fost Partidul Țărănesc în București mai de mult cât mai [illegible] [illegible] Regelui [illegible] dar [illegible] a înființat cel mai mult mișcarea [illegible] [illegible] [illegible] Partidul Național Român, care a respectat prin pe partea celor [illegible] și vechi [illegible] de Partidul din țară ca vechi -

În acest ocupă am primit ca Partidul Țărănesc politic - Alexa Rimaniu, să ajute de Consilier, care, pentru, [illegible] Rimaniu. Mulți de curând mișcarea mișcării Regelui [illegible] Iuliu pe cl. I pentru Bineva și Bine meseriași cl. Opriță [illegible] și [illegible] - [illegible] de la Regele Carol I